

Motion till riksdagen 2022/23:759

av Jan Riise (MP)

Laholmsbukten som marint skyddsområde

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om marina skyddsområden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt länsstyrelsen i Halland att i samverkan med kommuner och region utarbeta en plan för att skapa ett marint skyddsområde i Laholmsbukten och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Ett friskt, levande hav är en förutsättning för att vi ska klara av ett varmare klimat. Kopplingen mellan hav, klimatförändringar och havsförsurning behöver inkluderas i arbetet med havsmiljön.

Förvaltningen av våra hav behöver få en större och tydligare roll i klimatarbetet. Vi måste se hela havet, enskilda havsområden och deras stränder som helheter. Ekosystem-baserad förvaltning ska genomsyra allt havsmiljöarbete och hela havspolitik, inklusive fiske.

En havsmiljölag, så som Miljömålsberedningen lagt förslag om, ska införas och vara utgångspunkt för riksdagens och regeringens havsmiljöarbete.

Skyddade marina områden med väl fungerande ekosystem är mycket viktiga för att binda koldioxid och bidrar till havens funktion som kolsänka. Inte minst sjögräsängar, som ålgräsängar, lägger fast betydande mängder koldioxid, som även binds i biomassan i mjukbottenfaunan. Levande botten, med väl fungerande ekosystem av växter och djur, har betydelse för att minska risken för kusterosion, för att sand inte ska försvinna ut i havet.

Fysisk planering, grön-blå infrastruktur och områdesskydd måste ta hänsyn till den framtida utbredningen av arter som på olika sätt är viktiga för ekosystemen. Blåmusslor, blåstång och ålgräs är exempel på sådana arter. Alla skyddade områden ska ha tydligt definierade bevarandemål och åtgärder.

Ett nätverk av skyddade områden

Det finns en internationell samsyn om att effektivt förvaltade nätverk av skyddade områden är nödvändiga för att arter och livsmiljöer ska kunna stärkas i sin förmåga att anpassa sig till klimatförändringar.

Miljömålsberedningen föreslår i sin rapport Havet och människan, vol. 1 (SOU 2020:83) att till 2030 ska ett nätverk av skyddade områden omfatta minst 30 procent av Sveriges havsområden. Det ska ske genom formellt skydd eller andra effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder. Minst tio procent bör ha ett så kallat strikt skydd och omfatta områden med hög biologisk mångfald eller potential, eller områden som är särskilt känsliga för effekter av klimatförändringar.

Precis som på land är det viktigt att skyddade områden är stora och sammanhängande. Det gör att växter och djur kan breda ut sig och öka i antal och på så sätt få en ökad motståndskraft genom en större genetisk variation. Det räcker alltså inte med några mindre skyddade områden.

Laholmsbukten

Laholmsbukten är ett viktigt uppväxtområde för fisk, speciellt plattfisk. Den vandrande fisken lax, havsnejonöga och havsöring ska via bukten upp i sina åar för att fortplanta sig. Även ålen, som är akut utrotningshotad, vandrar upp i vattendragen. Flodpärlmusslan är beroende av att ha den vandrande laxen som värddjur. Vattenkraftverk gör det svårare för djur att förflytta sig, även när en del av vattnet leds förbi turbinerna.

Bland de fåglar som behöver beaktas finns stora delar av Europas sjöorrar och svärter som hela vinterhalvåret ligger några hundra meter från stranden där de finner föda i musselbankarna. Många vadare rastar och söker föda på och nära stränderna.

Som många andra havs- och vattenfrågor sträcker sig de marina områdesskydden över flera administrativa gränser. Regionen kan inte ensam ansvara för detta, utan det är en samverkansfråga mellan åtminstone kustkommunerna i Halland, nordvästra Skåne och sydvästra Västra Götaland, markägare och länsstyrelserna i dessa områden. Kanske också Danmark i vissa fall.

Miljöpartiet föreslår därför att Länsstyrelsen i Hallands län får i uppdrag att i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, berörda kommuner och Region Halland se över hur ett marint områdesskydd i enlighet med Miljömålsberedningens förslag kan skapas för Laholmsbukten. Det arbetet bör ske med utblick mot liknande områdesskydd för andra områden kring Västerhavet, Kattegatt, Östersjön och Bottenviken. Region Hallands arbete med utveckling av turism och företagande kring kustfiske och andra näringslivsinitiativ ska vägas in.

Jan Riise (MP)